

Napomene:

- U vezi sa interkulturalnim bibliotekama i višejezično organizovanim školskim bibliotekama upor. pogl. 4d u Uvodu. Pravljenje višejezične biblioteke u nekoj školskoj biblioteci je optimalan projekat kooperacije nastave u dopunskoj i redovnoj školi; upor. o tome pogl. 4c.
- Najbolje bi bilo zaista posetiti neku višejezičnu ili interkulturalnu biblioteku u kojoj U mogu naći knjige na svom jeziku. Tamo gde to nije moguće ipak ne treba odustati od posete biblioteci. Tu se, posebno za U iz neobrazovanih porodica, može otvoriti ceo novi svet. Sem toga, u bibliotekama je uvek moguće naći i leksikone itd., koje treba koristiti i za dopunsku nastavu maternjeg jezika.
- Pre posete biblioteci važno je obavestiti se kod N u redovnoj školi o tome u kojoj meri su U već upućeni u korišćenje biblioteke i šta još eventualno treba uraditi.
- Pre posete je takođe važno kontaktirati saradnike biblioteke i najaviti posetu. Možda je čak moguće da bibliotekari pripreme knjige na jeziku porekla, ili da ih poruče. U vezi s tim je takođe važno prethodno razjasniti uslove pozajmljivanja knjiga. U mnogim zemljama U mogu besplatno pozajmljivati knjige.
- Poželjno je da svi U pozajme neku knjigu. Na nekom od narednih časova treba da dobiju mogućnost da knjigu predstavljaju drugim đacima.

5

Domino od knjiga

Cilj

Domino se može igrati i knjigama. Đacima se tako na neobičan način predstavljaju knjige koje su već tu (npr. iz biblioteke) ili neke nove knjige (u privatnom vlasništvu).

1–9. razr.

20–30 min.



Materijal:
Što više različitih knjiga,
slikovnica, časopisa itd.

Tok:

- Mnogo knjiga se u razredu raspoređuje tako da svaki U (ili grupe od 2–3 U) pred sobom ima tri do četiri knjige. Podrazumeva se da se pri tom vodi računa o uzrastu U, kao i da se početnicima mora pomoći. Svi dobijaju pet minuta da se upoznaju s knjigama. Oni pažljivo gledaju naslovnju stranu, unutrašnju stranu korica i prelistavaju knjige. Možda u knjigama ima ilustracija, možda je tu sadržaj, ili su knjige podeljene na poglavlja, sadrže portret autora itd. Cilj je da se U u ovoj fazi upoznaju sa osnovnim osobenostima knjiga koje će zatim koristiti u igri.
- Sada N uzima prvu knjigu i opisuje je na osnovu osobenosti. N može reći, npr.: „Ovo je knjiga fotografija, u boji je, tema je priroda u našoj domovini“. Zatim se, kao u tradicionalnoj igri domina, traži odgovarajuća „pločica“ koja se dodaje prvoj knjizi – knjiga sa jednom ili više osobina koje odlikuju i prvu knjigu. Ko odluči da doda neku knjigu, objašnjava zašto to namerava da uradi. Izbor mora biti obrazložen nekom identičnom



osobinom; grupa odlučuje da li je kriterijum zadovoljavajući. Dozvoljene su jednostavne osobenosti (npr. i ova knjiga je plava, i ovu knjigu je napisala žena, naslov počinje istom rečju), ali i komplikovanija obrazloženja koja se možda tiču i sadržaja (npr.: i ova knjiga je krimi-roman, i ovde su glavni likovi brat i sestra, i ovde se radnja odvija u Turskoj).

- Igra se završava ili kada su sve knjige integrisane u domino, ili nakon 10–15 minuta. Na kraju je moguće porazgovarati o pitanju: „Koju od knjiga koje smo koristili za domino želiš da pročitaš?“

6

Prve rečenice

Cilj

Uz pomoć ove vežbe U upoznaju različite knjige i tekstove (članke itd.), postavljaju hipoteze i ohrabruju se da pročitaju ceo tekst. Možda čak i sami pišu priču uz pomoć prve rečenice koja im se posebno dopada.

2–9. razr.

60 min.



Materijal:
Izbor različitih knjiga i časopisa
(priprema ih N), papiri A3-formata.

Tok:

- Informisanje razreda: Za mnoge pisce je prva rečenica neke knjige ili teksta odlučujuća. Kod čitaoca je često isto tako! Potražićemo u ovim knjigama i časopisima ovde (misli se na izbor koji je napravio/napravila N) takve rečenice i uz njihovu pomoć ćemo postaviti zagonetke.
- U u knjigama i časopisima traže prve rečenice koje im se posebno dopadaju. Mlađim U pomaže N ili stariji U. Đaci čitko zapisuju nađene rečenice na A3-papir. Mogućnost daljeg rada u grupi ili plenumu:
 - a) U čitaju rečenice i pokušavaju da otkriju iz koje knjige ili časopisa bi mogle poticati.
 - b) U postavljaju hipoteze o tome kakva bi priča mogla početi određenom rečenicom. Pokušavaju i da otkriju žanr teksta (krimi-priča, bajka, novinski članak, realistična priča, stručna knjiga, uputstvo za upotrebu itd).